

KAYSERİ EKONOMİSİ

Kayseri'de bitkisel üretime elverişli alanların sınırlı olması, halkın ticaret ve el sanatlarına yönelmesine neden olmuştur. Kayseri, tarihi boyunca çevresindeki geniş alanın ticaret merkezi olarak öne çıkmıştır. Cumhuriyet sonrasında yatırımlarla,

ilin ekonomisinde tarım dışı kesimler ağırlık kazanmaya başlar. Tarih boyunca bir ticaret merkezi olan Kayseri, son yıllarda sanayi alanında önemli hamleler yaparak aynı zamanda Türkiye'nin önde gelen sanayi şehirlerinden birisi olmuştur.

TİCARET MERKEZİ

Binlerce yıl öncesinden bu yana önemli bir ticaret merkezi olan Kayseri, son yıllarda sanayi alanında önemli hamleler yapmış ve Türkiye'nin önde gelen sanayi şehirlerinden birisi olmuştur. İstanbul Sanayi Odası tarafından her yıl açıklanan "500 Büyük Sanayi Kuruluşu" anketinde Kayseri'den her yıl çok sayıda firma listeye girmektedir. 2008 yılı verilerine göre ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasına Kayseri'den 14 firma kendisine yer bulmuştur.

GELİR DÜZEYİ

Kayseri'nin 2004 yılı cari fiyatlarla Gayri Safi Milli Hasılası'nın (GSMH) 3 milyar 836 milyon 364 bin ABD doları olduğu tahmin edilmektedir. 2004 yılı Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYİH) nüfusa bölündüğünde cari fiyatlarla kişi başı 3 bin 462 ABD doları olmaktadır. Kayseri, iller milli gelir

Dünya Ticaret Merkezi ve Fuar alanı

sıralamasında oldukça gerilerde kalmıştır. 2001 yılı sıralamasında Kayseri 31. sırada yer almıştır. 2004'e kadar Kayseri'nin Türkiye'deki diğer illerdeki gelişmenin üstünde atılım göstermediği varsayımıyla, bu sıranın olumlu yönde değişmediği sanılmaktadır. İl GSYİH'sının sektörler itibariyle dağılımına bakıldığında; tamamın yüzde 12, sanayinin yüzde 25,

inşaatın yüzde 4, ticaretin yüzde 20, ulaştırmanın yüzde 15 payı olduğu görülmektedir.

GELİŞMİŞLİK DURUMU

İllerin sosyo-ekonomik gelişmişlik durumunun takip edildiği indekse göre Kayseri 1996 yılında 15'inci sıradayken, 2003 yılında hazırlanan ve Mayıs 2004 yılında yayımlanan indekste 19'uncu sırada

yer aldı. Her iki indekste de Kayseri, 2. derece gelişmiş iller arasında değerlendirilmektedir.

FAAL FİRMA

Kayseri'nin faal firma bilgileri 2007 yılı verilerine göre şöyledir: Kayseri Sicil Memurluğu'na kayıtlı toplam 19 bin 342 firma bulunmaktadır. Kayseri Sanayi Odasına, 26 Meslek Grubunda, 1095 kayıtlı üye yer almaktadır. Kayseri Ticaret Odası'nın 36 Meslek Grubunda 13 bin 890 kayıtlı üye bulunmaktadır. Kayseri Esnaf ve Sanatkarlar Odasına kayıtlı 42 oda mevcuttur.

Kayseri Esnaf ve Sanatkar Siciline kayıtlı faal üye sayısı ise 32 bindir.

SANAYİ

Küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgeleri sanayi sektörünün altyapısı olarak değerlendirilebilir. Kayseri'de küçük sanayi sitesi (KSS) kapsamında 3500'e yakın işyeri yapılmıştır. İlde 8 KSS faaliyet göstermektedir. Kayseri'de 6 organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Sanayi altyapısı çerçevesinde Kayseri Serbest Bölgesi de önemli bir noktada yer almaktadır. Kayseri'de 500'e

yakın sanayi işletmesi vardır. Kayseri imalat sanayi gelişmişlik sıralamasında Türkiye'nin 18. ili konumundadır.

TİCARET

Ticaret sektörü, gerek sanayileşme ve kentleşme olgularıyla olan iki yönlü bağlantısı; gerekse yarattığı gelir ve istihdam açısından Kayseri için çok önemlidir. Sanayi yapısı ile tarım ve hayvancılık potansiyeli Kayseri'deki mevcut ticari

hayatın gelişmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Kayseri'nin sanayi üretim kapasitesi ve çeşitliliği dış ticareti de geliştirmiştir.

TARIM

Tarım, Kayseri ekonomisinde sanayi, ticaret, ulaştırma sektörlerinden sonra gelmektedir. 671 bin hektar arazi tarımda kullanılmaktadır. Bu miktar il topraklarının yüzde 40'ına karşılık gelmektedir. İl sanayisinin

fundalık alanlardan oluşmuştur. Tarım arazisinin yüzde 48'i tahıl ekimine ayrılmakta yüzde 42'si ise nadasa bırakılmaktadır. Kalanı baklagillere, endüstriyel bitkilere, yağlı tohumlara, yumru bitkilere, sebze ve meyveciliğe ayrılmıştır. Kayseri'nin 607 bin hektar sulanabilir arazisinin 150 bin hektar bölümü ekonomik olarak sulanabilmektedir.

HAYVANCILIK

Kayseri'de küçük ve büyükbaş hayvancılık Türkiye ortalamasına yakın olup, küçükbaş potansiyeli büyükbaş potansiyeline göre çok daha fazla gelişmiş durumdadır.

Kanatlı hayvan varlığı Türkiye ortalamasının iki katıdır.

Kayseri'de üretilen hayvansal

ürünler içerisinde parasal değer olarak ilk sırayı et, ikinci sırayı süt, üçüncü

sırayı da yumurta alır. Beyaz et Kayseri'nin 4. ana ürünüdür. Kayseri'de tatl su balıkçılığı da sürekli gelişmektedir.

ORMANCILIK

Kayseri orman potansiyeli bakımından zengin değildir. Türkiye orman varlığının binde beşi Kayseri ilindedir. Kayseri'de 22 bin hektar normal ve 85 bin hektar bozuk olmak üzere 107 bin hektar orman arazisi bulunmaktadır. Orman yapısının zayıflığı orman ürünleri üretimini de sınırlı olmasına neden olmuştur.

TURİZM

Selçuklu medeniyetinin ve mimarisinin en özgün eserlerini barındıran Kayseri; Erciyes ile kış turizmine imkân sağlamaktadır. Hazırlanan Erciyes Master Planı ile Kayseri, yakın bir zamanda kış turizminde dünyanın önemli merkezlerinden biri haline gelecektir. Soğanlı ve Erdemli vadileri, Kapuzbaşı Şelaleleri ve Yedi Göller ile tarihi ve doğal eşsiz güzellikler sunan Kayseri, ülkemizin turizm alanında ciddi potansiyeli olan illerinden birisidir.

DIŞ TİCARET

Kayseri'nin dış ticareti, Türkiye'nin ithalat ve ihracatına paralel olarak artmaktadır. Kayseri'nin

dış ticaret hacminde geçmiş yıllara göre sürekli bir artış trendi dikkat çekmektedir. Aynı şekilde, Kayseri'nin ihracat kalemleri ve ihracat yaptığı ülke sayısı da sürekli artan bir seyir gösterir.

KAYSERİ SERBEST BÖLGESİ (KAYSER)

Kayseri'de yoğun sanayileşme sonucu yörenin hızla artan dış ticaret potansiyeli de göz önünde bulundurularak Bakanlar Kurulu'nun 11 Haziran 1997 tarihli kararıyla kurulmuştur. 6 milyon 905 bin m²'lik bir alan üzerinde kurulan Kayseri Serbest Bölgesi, KAYSER A.Ş. tarafından işletilmektedir. Serbest Bölge,

Kayseri-Ankara karayoluunun 15'inci kilometresi üzerinde, Adana-Ankara kara ve demiryolu bağlantılarının ortasındadır. Dış Ticaret Müsteşarlığı ile KAYSER A.Ş. arasında imzalanan 9 Eylül 1997 tarihli Kuruluş ve İşletme Sözleşmesi'ne istinaden, bölgenin alt yapı çalışmaları hızla yapılarak tamamlanmış ve ilk etapta hizmete alınması düşünülen 2 milyon 750 bin metrekarelik bölümünde ada ve parseller belirlenmiş bulunmaktadır. Arazinin büyüklüğü

de dikkate alınarak 3 etap olarak projelendirilen bölgenin imarı ve alt yapısına yaklaşık 160 milyon dolar yatırım yapılmıştır. Bölgenin açılışı 1 Kasım 1988 tarihinde yapılmıştır.

Üretim faaliyetlerinin ağırlıkta olduğu Kayseri Serbest Bölgesi, Kayseri ve çevre illerin dış ticaretine büyük katkılar sağlamakta, sağlanan teşvik

ve avantajlar ile üretim maliyetlerini düşürmekte, burada faaliyet gösteren firmalara rekabet üstünlüğü kazandırmaktadır. Bölgede ihracata yönelik üretim faaliyetlerin yanı sıra gıda tasnifleme ve paketleme ile yörenin ürettiği ve ihtiyaç duyduğu malların alımsatımı ile depolanması da yapılabilmektedir. Ülkemizin yüzölçümü en büyük serbest bölge durumunda olan Kayseri Serbest Bölgesi, aynı zamanda en ucuz arazi edinme bedeli ile farklı bir liderliğe de sahiptir.

KAYSERİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Kayseri Organize Sanayi Bölgesi yörenin bütün sanayi faaliyetlerini planlayan koruyan ve sahip çıkan bir anlayışın ürünü olarak 1976 yılında inşaatlara başlanmış, 1986 yılında tamamlanarak faaliyete geçmiştir. Şehir merkezine 15 km

mesafede 11 milyon 500 bin metre kare alan üzerine kurulan Kayseri OSB, sanayicilerden gelen yoğun arsa talepleri üzerine genişleme çalışmaları sonucunda 24 milyon m² alana ulaşarak Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgesi olmuştur. Girişimcilik, kentleşme ve sanayileşme konularında iddialı bir konuma gelen Kayseri, Türkiye'nin yanı sıra birçok ülkeye de model olmayı başarmıştır.

Türkiye'nin en büyük 500 şirketinden 16'sını bünyesinde barındıran ve 500'ün üzerinde, hemen hemen her sektörde firmanın üretim yaptığı

Kayseri OSB, Türkiye'nin büyüyen ekonomisine ivme kazandırmaktadır. Planlı bir büyüme ve gelişim süreci içerisinde üretim yapan tesisler, ileri teknolojiyle kaliteli ürün yapmaktadır.

Kayseri OSB, 31 Temmuz 2004 tarihinde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla aynı anda 139 fabrika temelini atarak dünyada bir ilke imza atmıştır. Kuruluşundan bugüne kadar sunduğu ve amaçladığı hizmetler, hızlı istikrar gelişimi, konumu, üretimi ve istihdam kapasitesi ve sahip olduğu markalarla Türkiye'nin gözde yatırım

merkezlerinden biri olan Kayseri OSB, yatırımcılar ve gelen yerli yabancı misafirlerin beğenisini kazanmıştır. Avrupa Birliği entegrasyon süreci içerisinde önemi her geçen gün artan organize sanayi bölgelerine yatırımlarda sağlanan tüm hak ve teşvikler bu bölge için de uygulanmaktadır. Gelişmiş ülkelerin sanayi parkları düzeyindeki altyapı kalitesi ve diğer tüm hizmetleriyle Kayseri OSB; 43 bin 500 kişinin istihdam edildiği, bünyesindeki üretici firmalarla birlikte dünyaya model teşkil eden yatırım ve üretim bölgesi olmuştur.

MİMAR SINAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
Kayseri - Mimar Sinan Organize Sanayi Bölgesi ipek yolu üzerindeki doğuya açılan kapı olarak Kayseri - Malatya karayolu üzerinde Kayseri'nin 3. Organize Sanayi Bölgesi adıyla 1998 yılında ku-

rulmuştur. Sanayi Odası ve Mimar Sinan Belediyesi ortaklığı ile müteşebbis heyet oluşturulmuştur. Şehir merkezine 12 kilometre uzaklıkta olan Mimar Sinan OSB, genişleme dâhil 742 bin metrekare bir alana sahiptir. Mevcut bölgeye ilave olarak 1 nolu genişleme alanı 142 bin metrekare bir alan Sanayi Bakanlığı'na onaylanmıştır. Mimar Sinan OSB, sağlam zemin yapısı, ulaşım imkânının rahatlığı ve çeşitliliği, doğal gaz enerjisinin de kullanılma imkanının bulunması, öncelikli ve ucuz enerji seçeneğine sahip olması, sanayi parsel fiyatlarının da çok cazip

olması gibi önemli avantajları sanayicilere sunmaktadır. OSB'de üretime geçen sanayicimiz yanında proje çalışmaları ve inşaatları devam eden sanayicilerimizin sayıları da hızla artmaktadır. 31 Mayıs 2008 tarihi itibarıyla, 18 fabrika üretime geçmiş, 22 fabrikanın inşaatı devam etmekte ve 68 fabrika proje safhasında bulunmaktadır.

İNCESU ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ
Kayseri - İncesu Organize Sanayi Bölgesinin, yer seçimi çalışmalarına 1994 yılı Temmuz ayında başlanmış ve Kayseri 2. Organize Sanayi Bölgesi adıyla kurulmuştur. Sonradan adı Kayseri - İncesu Organize Sanayi Bölgesi olarak değiştirilmiştir. İncesu OSB, Kayseri Sanayi Odası, İncesu Belediyesi ve Kayseri Sanayiciler Derneği'nin iştirakiyle resmen 2 Ocak 1996 tarihinde kurulmuştur. İncesu OSB, Kayseri - Adana Devlet Karayolu üzerinde 36'ncı kilometresinde 610 bin metrekarelik alan üzerinde ve İncesu Belediyesi mülkavir alanı içerisinde yer almaktadır. Bölge, çevresinde meskûn alan bulunmadığı ve çevresindeki arazilerin verimsiz olması nedeniyle de her yönden gelişmeye

müsait bir konumdadır. İncesu OSB karayoluna cepheli ve Devlet Demiryolları ile sınırdır. Bu bakımdan tren rampası yapma imkânına da sahiptir. İncesu OSB, 11 Nisan 2001 tarihinde kuruluşu yenilenmiş ve özel tüzel kişilik kazanmıştır. İncesu OSB İmar Planı, toplam 390 bin m²'lik sanayi parsel alanı üzerinde, 5 bin m² ile 279 bin m² arasında değişen 6 tip 157 adet parsel teşekkül etmiştir. Geri kalan 210 bin metre karelik alan, idari bina ve sosyal tesisler, yeşil alan, yollar ve oto parklar, sağlık koruma bandı ve arıtma tesisleri olarak planlanmıştır. İncesu OSB, özel ve ihtisas OSB olmadığı için herhangi bir sektörde tesis kurmak isteyen girişimciye, şartları yerine getirmesi kaydıyla arsa tahsisine olanak sağlamaktadır. Bölgede sanayi yatırımı için her türlü ortam hazırlanmış bulunmakta ve yeni yatırımcılar beklenmektedir.

ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI
Kayseri, Sivas ve Yozgat illerini kapsayan Orta Anadolu Kalkınma Ajansı

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Middle Anatolia Development Agency

(ORAN) 25 Ocak 2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajansları'nın Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkındaki Kanun'un 3. maddesine dayandırılarak DPT Müsteşarlığı'nın koordinasyonunda 25 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Türkiye genelinde kuruluşu tamamlanan 26 kalkınma ajansı içerisinde en büyük alana sahip olan ORAN, bünyesinde 16 uzman ve 4 destek personeli ile hizmet vermektedir.

Jeopolitik olarak çok önemli bir konuma sahip olan Orta Anadolu Bölgesi, gelişmiş altyapı imkânları, bölgedeki girişimcilik kültürü ve sorunsuz sosyal ve kültürel yapısı ile ideal bir yatırım ortamı sunmaktadır. Bölge potansiyelleri incelendiğinde sanayiden ticarete, madencilikten enerjiye, sağlıktan kültür ve turizme, tarımdan hayvancılığa kadar birçok cazip yatırım alanı vardır.

ORAN; Kayseri, Sivas ve Yozgat illerinde yürüttüğü çalışmalarda şu amaçlar çerçevesinde hizmet etmektedir:

- 1-İller arası ve İl içi gelişmişlik farklılıklarının azaltılması,
- 2-Bölgesel ve ulusal düzeyde rekabet edilebilirliğin sağlanması,
- 3-Bölgedeki kaynakların etkin kullanımının sağlanması,
- 4-Bölgede sosyo-ekonomik kalkınmanın sağlanması,
- 5-Bölgede kurumlar arası katılımçılık, işbirliği ve paylaşımcılığın sağlanması,
- 6-Bölgedeki kurum ve kuruluşların teknik ve mali kapasitelerinin desteklenmesi,
- 7-Bölge sorunlarına çözüm üretmede daha esnek bir yapı oluşturulması.

Oran Genel Sekreterliği
Cumhuriyet Meydanı
Kayseri Valiliği / Kayseri
☎ +90 352 221 35 08
☎ +90 352 231 99 98
✉ info@oran.org.tr
🌐 www.oran.org.tr

KAYSERİ'DE EĞİTİM

Kayseri, tarihi boyunca önemli bir eğitim ve öğretim şehri olmuştur. Selçuklular döneminde en ileri uygulamalı eğitim ve sağlık kurumları Kayseri'de bulunmaktaydı. Bunlardan biri olan Gevher Nesibe Sultan Medresesi (1205) dünyada ilk uygulamalı eğitim veren tıp okulu olma özelliğine sahiptir. Bu medresenin yanı sıra; Sahabiye, Hunat, Hacı Kılıç, Gülük

ve Hoca Hasan medreseleri de Kayseri'nin yüzyıllar öncesinde eğitim-öğretim konusundaki önemini ortaya koyarlar. Kayseri, bu tarihi özelliğine, modern eğitim kurumlarıyla yeniden hayat vermektedir. Başta Erciyes Üniversitesi olmak üzere, 2009 yılında açılan Melikşah Üniversitesi, açılması planlanan Abdullah Gül Üniversitesi ve Nuh Naci Yazgan Üniversitesi ile Kayseri, bir "Üniversiteler Şehri" kimliği kazanmaktadır.

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

Erciyes Üniversitesi 1978 yılında Kayseri Üniversitesi adı altında kuruldu. 1969 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne bağlı olarak açılan Gevher Nesibe Tıp Fakültesi ve 1977 yılında açılan Kayseri İşletme Fakültesi, Erciyes Üniversitesi'nin temelini oluşturmuştur. Kayseri'deki diğer iki yüksek öğretim kurumu olan ve 1965'de kurulan Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü İlahiyat Fakültesi olarak; 1977'de kurulan Kayseri Devlet Mimarlık

ve Mühendislik Akademisi'ni Mühendislik Fakültesi olarak bünyesine alarak 1982 yılında Erciyes Üniversitesi adını almıştır. Üniversite, adımı, şehrin 15 km. güneybatısında

yer alan 3916 m. yüksekliğindeki Erciyes Dağı'ndan almaktadır. Bugün, Kayseri merkez olmak üzere Develi İlçesinde de faaliyet gösteren üniversite; toplam 16 fakülte, 4 yüksekokul, 6 meslek yüksekokulu, 7 enstitü, 5 bölüm, 16 araştırma merkezi ve 1350 yataklı gelişmiş bir eğitim, araştırma ve uygulama hastanesi ile hizmetlerini sürdürmektedir. Mevcut bulunan Tıp, İktisadi ve İdari Bilimler, İlahiyat ve Mühendislik fakültelerine,

1992 yılında Mimarlık Fakültesi ile Güzel Sanatlar Fakültesi eklenmiştir. Bunlara, 1995 yılında Veteriner Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, 1997 yılında, Dış Hekimliği ve İletişim Fakültesi, 2002 yılında Eğitim Fakültesi, 2003 yılında Hukuk Fakültesi ve Eczacılık Fakültesi, 2005 yılında ise Develi Seyrani Ziraat Fakültesi dahil olmuştur. 2009 yılında Kayseri Atatürk Sağlık Yüksekokulu, Sağlık Bilimleri Fakültesi olarak adı değişmiştir. Üniversiteye bağlı; Beden Eğitimi ve

Spor, Sivil Havacılık, Yabancı Diller, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik yüksek okulları bulunmaktadır. Meslek yüksekokulları arasında ise; Kayseri, Halil Bayraktar Sağlık Hizmetleri, Safiye Çıkrıkçıoğlu, Mustafa Çıkrıkçıoğlu, Sosyal Bilimler ve Develi Meslek Yüksek Okulu yer almaktadır.

Erciyes Üniversitesi'nde lisansüstü eğitim-öğretim özellikle 1984 yılından sonra ağırlık kazanmıştır. Bu amaçla hizmet

veren Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri ve Sosyal Bilimler enstitülerinde 2009 yılı itibariyle 1735 öğrenci yüksek lisans, 523 öğrenci ise doktora eğitimi görmektedir. Üniversitede,

2007-2008 öğretim yılı itibariyle 26 bin 96 öğrenci lisans ve meslek eğitimi almaktadır. Üniversite'nin Türk Cumhuriyetleri, Türk ve Akraba Toplulukları ile yabancı ülkelerden 352

öğrencisi bulunmaktadır. Üniversitede 2009 yılı itibariyle; 234 profesör, 138 doçent, 297 yardımcı doçent, 179 öğretim görevlisi, 185 okutman, 51 uzman, 712 araştırma görevlisi ve 2 çeviriciden oluşan 1799 akademik ile 1438 idari olmak üzere toplam 3237 personel görev yapmaktadır.

Erciyes Üniversitesi bilimsel ve sosyal imkanlar bakımından Türkiye'nin ilk 10 üniversitesi arasında kabul edilmektedir.

DİĞER ÜNİVERSİTELER

Kayseri'ye yüksek öğrenim imkanı bir diğer eğitim kurumu Melikşah Üniversitesi 2009-2010 eğitim sezonunda ilk öğrencilerini alarak eğitim faaliyetine başladı. Melikşah Üniversitesi'nde Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Hukuk Fakültesi bulunmaktadır.

Abdullah Gül Üniversitesi adındaki ikinci bir devlet üniversitesi ile Nuh Naci Yazgan Üniversitesi'nin kuruluş çalışmaları ise devam etmektedir.

YÜKSEK ÖĞRETİM ÖĞRENCİ YURTLARI

Kayseri'de Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı 2 yüksek öğrenim öğrenci yurdu bulunmaktadır. Bu yurtlardan biri kız öğrencilerin kaldığı Gevher Nesibe Yurdu, diğeri de erkek öğrencilerin kaldığı Erciyes Yurdu'dur. 2007-2008

öğretim döneminde bannıma için müracaat eden öğrencilerin yüzde yüzü yurda alınmıştır.

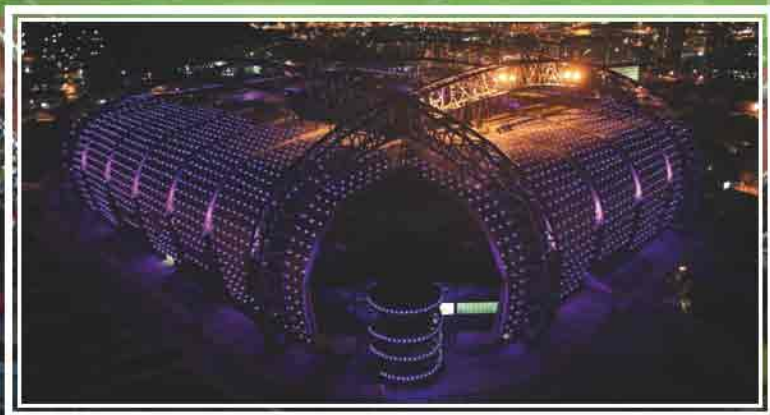
DİĞER OKULLAR

Kayseri'de, 658 öğretmenin görev yaptığı özel ve resmi 384 okulda toplam 525 derslikli anasınıfı bulunmakta ve toplam 11 bin 997 öğrenci öğrenim görmektedir.

7 bin 53 öğretmenin görev yaptığı 555 ilköğretim okulunda ise toplam 181 bin 868 öğrenci yer almaktadır. İlde toplam 156 ortaöğretim okulu bulunmaktadır. Bu okullarda 53 bin 874 öğrenci öğrenim görmekte ve 3 bin 629 öğretmen burada görev yapmaktadır.

Kayseri'de Sağlık Bakanlığı'na bağlı Kayseri Sağlık Eğitim Enstitüsü ile Kayseri, Bünyan ve Develi'de 3 sağlık meslek lisesi ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı 1 polis meslek yüksekokulu hizmet vermektedir.

KAYSERİ'DE SPOR

Spor, Kayseri'de önemli bir tutkudur. Bu tutkunun, doğal spor alanlarının çeşitliliği ve genç nüfus yapısı ile birleşmesi, tesisleşme konusunda ve kulüp bazında şehre önemli başarılar getirmiştir. Kayseri futbolda, Kayserispor ve Erciyesspor ile temsil edilmektedir. Panküp Kayseri Şeker, Türkiye Bayanlar Birinci Lig'inde Kayseri'nin basketboldaki

temsilcisidir. Türkiye'nin en modern stadı olarak dikkat çeken 40 bin kişi kapasiteli Kadir Has Şehir Stadyumu ile 7 bin 500 kişi kapasiteli Kadir Has Spor ve Kongre Merkezi, şehrin önemli spor tesisleri arasındadır. Kayseri, 2010 Dünya Basketbol Şampiyonası'na ev sahipliği yapan Türkiye'nin maç organizasyonunda yer alan 4 şehirden biridir.

SPOR BRANŞLARI

Kayseri'de profesyonel veya amatör çok sayıda spor branşında lisanslı sporcuları ve tesisleri bulunmaktadır. Bu branşlar; atıcılık, atletizm, basketbol, badminton, bilardo, bisiklet, boks, jimnastik, güreş, halter, hentbol, herkes için spor, judo, karate, masa tenisi, okçuluk, satranç, tenis, taekwondo, voleybol, geleneksel spor dalları, brîç, işitme engelliler, zihinsel engelliler, görme engelliler, bedensel engelliler, vücut geliştirme, kayak, dağcılık, üniversiteler spor, izcilik, yüzme ve halk oyunlarıdır.

SPOR TURİZMİ

Dağ Turizmi: Dağ turizmi kayak sporu ve dağcılık meraklılarının ilgi gösterdiği bir turizm türüdür. Kayseri'nin simgesi olan Erciyes, Türkiye'nin son yıllarda önem kazanan

2010 Dünya Basketbol Şampiyonası'nın Kayseri'yi anlatan afişi

kış sporları merkezlerinden birisidir. Erciyes Dağı'nda kış sporları yanında dağcılık ve Yürüyüş turizmi imkanları bulunmaktadır. Dağların tırmanma güzergahlarının tanıtım çalışmaları ile dağ turizmi hem kayak hem de dağcılık imkanları kış ve yaz aylarında Erciyes turizmini canlandırmaktadır.

Yürüyüş: Erciyes Yürüyüş Turizmi açısından da son derece uygundur. Kış turizmi açısından çok

önemli olan Erciyes'te yaz aktivitesini artırıcı trekking turları düzenlenmektedir. Günümüzde turistler kendi imkanları ile bunu yapmaktadır. Erciyes'te trekking için kullanılan çeşitli parkurlar vardır.

Yürüyüş parkurları;

- * Erciyes doruğuna - Tekir Yaylasından tırmanış,
  - * Hisarcık'tan Tekir Yaylasına tırmanış,
  - * Hacılar - Sütdonduran Yaylası - Zirve tırmanışı.
- Kayseri ilinde bir başka

önemli trekking güzergahı da Kayseri ile Niğde arasında olan göller bölgesinden Kapuzbaşı Şelalesi'ne yapılan yürüyüşlerdir. Bu yürüyüş tur organizatörleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu aks Kayseri ilindeki yürüyüş turizmi için geleceği olan oldukça önemli bir güzergahtır.

KAYSERİ KADIR HAS ŞEHİR STADYUMU Kayserispor Takımı, maçlarını 1960 yılında faaliyete geçmiş olan 25,918 seyirci kapasiteli Kayseri Atatürk Stadı'nda oynamaktaydı. Ancak spor faaliyetlerinin daha modern bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için 32,864 seyirci kapasiteli

Kayseri Kadir Has Şehir Stadyumu ve antrenman sahalarının ve spor tesislerinin bulunduğu Atatürk Spor Kompleksi projesi hazırlanmıştır. 40 bin 458 seyirci kapasitesine sahip olan Kayseri Kadir Has Şehir Stadyumu, uluslararası maçlarda güvenlik nedeniyle 32 bin 864 seyirci almaktadır.

Tüm tribünlerin kapalı olduğu Kayseri Kadir Has Şehir Stadyumu'nda tribünlerin üst kısmına yerleştirilen radyan ısıtıcılar sayesinde, soğuk havalarda seyircilerin üzerine doğru sıcak hava akımı oluşturmaktadır. Estetik yapısıyla dikkat çeken stadyumun alttan ısıtım ve otomatik olarak +4 dereceye sabitlenen zemini karın erimesini sağladığı gibi soğuklarda sahanın donmasını da engellemektedir. Drenaj sistemi sayesinde stad zemininde su birikintileri oluşmamaktadır. Stadyumda 3 adet jeneratör bulunmaktadır. Tüm

jeneratörlerin bozulması durumunda bile 10 dakika daha maç yapılabilecek güç sistemi vardır. Bu uygulama Türkiye'de bir ilk olmakla birlikte, dünyada da çok az sayıda stadda bulunmaktadır. UEFA standartlarında yapımı

KADIR HAS SPOR VE KONGRE MERKEZİ

Kongre, sergi, spor müsabakaları, konferans ve gösteri organizasyonlarının yapıldığı Kayseri Kadir Has Kongre Merkezi'nin kapasitesi 7200 kişidir. Spor Merkezi bünyesinde ana salonun

hizmet edebilecek yeterli sayıda büfe ve WC farklı katlarda konumlandırılmıştır. Ana salonda basketbol, voleybol, hentbol, salon futbolu, buz pateni sporları yapılabilmektedir. Yapının genel tasarımı; ana salon, konferans salonları, sergi salonları ve antrenman salonlarının farklı kullanıcı kitlelerinin, aynı anda birbirleri ile çakışmadan kullanabilme olanağı sağlamaktadır.

gerçekleştirilen stad, Kayserispor ve Kayseri Erciyesspor ile birlikte Türkiye Millî Futbol Takımı'nun maçlarına ev sahipliği yapmaktadır. Kadir Has Stadyumu'nun da yer aldığı Atatürk Spor Kompleksi'nde ayrıca Olimpik Yüzme Havuzu, 1000 Kişilik Spor Salonu, 1500 Koltuk kapasiteli çim yüzeyli futbol sahası, IAAF standartlarında Atletizm Pisti ve 3 adet Tenis Kortu bulunmaktadır.

dışında, 500 ve 1000 kişi kapasiteli iki konferans salonu, birer adet jimnastik, aerobik, güreş, Uzak Doğu sporları, masa tenisi salonları, ikişer adet genel antrenman salonu ve squash salonu yer almaktadır. Spor

merkezinde, 6 takıma aynı anda hizmet edebilecek soyunma odaları ve yan birimleri vardır. Tüm seyircilere

KAYSERİSPOR KADIR HAS TESİSLERİ

Kayserispor Kadir Has Tesisleri, Kayserispor takımının idari işlerinin yürütüldüğü ve futbol takımının antrenman faaliyetlerini gerçekleştirdiği tesislerdir. Bu tesis Karpuzatın Tesisleri olarak da bilinmektedir.

SPOR KULÜPLERİ

Geleneksel spor alanlarındaki çalışmalar avcılık, binicilik, cirit ve güreş dallarında genellikle birbirinden bağımsız olarak faaliyet gösteren küçük gruplarca yürütülmekteydi. Spor alanındaki düzenli çalışmalar Cumhuriyet dönemi okullarında

başlamıştır. Okullar ve kulüpler arasında müsabakalar okul kulüp yarışmalarını doğurdu. Bu dönemde Kayseri Halkevi (1930), Demirspor (1932), Yılmazspor (1933), Sümerspor (1936), Tayyarespor (1936), Erciyes Gençlik Spor (1937) kulüpleri kurulmuş, 1940 lardan sonra daha da hız kazanmıştır.

KAYSERİSPOR

Kayserispor, 15 Mayıs 1966 yılında Kayseri'de sarı-kırmızı renklerle kurulmuştur. Maçlarını 40 bin seyirci kapasiteli Kadir Has Şehir Stadyumu'nda

oynamaktadır. İlk kez 1973-1974 sezonunda Birinci Lig'e çıkan Kayserispor, son yıllarda zirveyi zorlayan bir başarı trendi yakalamıştır.

Türkiye Kupası'nda 2007-2008 sezonunda mutlu sona ulaşan Kayserispor, 2005-2006 sezonunda Gökhan Ünal'la, 2009-2010 sezonunda Arıza Makukula ile iki gol kralı çıkarmayı başarmıştır. Kayserispor, altyapıdan çıkardığı sporcularla da futbolcu yetiştiren kulüpler arasında önemli bir yere oturmuştur.

KAYSERİ ERCİYEŞPOR

Erciyes Gençlik Spor Kulübü, 1937 yılında kırmızı - beyaz renklerle kuruldu. Daha sonra sarı - kırmızı rengi alan Erciyespor, 1966 yılında Kayserispor'un kurulması için Ortaanadoluspor ve Sanyispor ile birleştirildi. 1980'li yıllarda mavi-siyah renklerle yeriden canlandırılan Erciyespor, 2003-2004 sezonunda 2. lig A Kategorisinde şampiyon olarak Türkiye Süper Ligine çıkan 61'inci takım oldu. 2006-2007 sezonunda Süper Lig'e veda eden Erciyespor, o

Yıl ayrıca Türkiye Kupası'nda da final oynama başarısı gösterdi. Bir yıl sonra ülkemizi UEFA Kupası'nda temsil eden Mavi-Siyahlı ekip, 2. ligde oynarken Avrupa Kupaları'na katılan Türkiye'nin tek takım ünvanını elde etti.

PANKÜP KAYSERİ ŞEKER SPOR

Kayseri'nin basketboldaki temsilcisi Panküp Kayseri Şeker Spor Kulübü, 1986 yılında kuruldu. Bayanlar Basketbol Birinci Ligi'nde mücadele eden Panküp

sezonunda yükselen Atlas Eğitim Spor Hentbol Takımı, 2007 yılında kuruldu. Kırmızı-siyah-beyaz renklerle mücadele eden takım, üniversite ve lise öğrencilerinden oluşan genç kadrosuyla dikkat çekmektedir.

AMATÖR SPORLAR

Kayseri'nin, Birinci Amatör Kümede 24, İkinci Amatör Kümede 39, İkinci Amatör A Gençler Kümede 16, İkinci Amatör Yıldızlar Kümede 16, Süper Amatör

Kayseri'de futbol hariç 34 branşta 11 bin 961'i erkek, 4 bin 75'i bayan toplam 16 bin 36 lisanslı sporcu bulunmaktadır. Futbolda ise 2 bin 44 lisanslı sporcu bulunmaktadır. Böylece Kayseri'de toplam lisanslı sporcu sayısı 18 bin 80'dir.

Kayseri Şeker Spor Kulübü, ligin zirvesini zorlamaktadır. Kulüp bünyesinde basketbol (Kız-Erkek) futbol, hentbol, okçuluk, kayak, yüzme, dağcılık, satranç, atletizm ve masa tenisi branşlarının da 750 sporcuyla faaliyetlerine devam etmektedir. Sponsorluğunu Panküp'ün yaptığı Bayan Basketbol takımı, kırmızı-lacivert renklerle mücadele etmektedir.

ATLAS EĞİTİM SPOR HENTBOL TAKIMI

Türkiye Hentbol Erkekler Birinci Ligi'ne 2008-2009

Kümede 12, Amatör A Gençler Kümede 22 ve Amatör B Gençler Kümede 19 futbol kulübü olmak üzere 148 kulübü bulunmaktadır. Şehirde, 27 basketbol, 33 voleybol, 21 hentbol ve 22 kayak kulübü faaliyet göstermektedir.

Ayrıca ilde değişik branşlarda 453 hakem, futbolda 98 hakem olmak üzere toplam 551 hakem görev yapmaktadır. Futbolda 250 antrenör, diğer branşlarda 110 antrenör olmak üzere toplam 360 antrenör görev yapmaktadır.

DÖRT MEVSİM KAYSERİ

Erciyes dağının eteklerinde Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biri olan Kayseri ili, gerek kültürel gerekse coğrafi özellikleri nedeniyle dört mevsim canlılığını koruyan şehirlerden biridir. Tarihi İpek Yolu'nun kavşak noktasında bulunan Kayseri'de her dönem farklı milletlerin bir arada yaşaması kentin kültürel zenginliğinin kaynağını oluşturmaktadır. Kayseri halkının çeşitli festivaller, dini ve milli bayramlar, doğaya dönük etkinlikler ile bu değerlerini ve zenginliklerini koruması görülmeye değerdir.

İlkbahar

Bir yanda Erciyes dağında kış turizm faaliyetleri devam ederken, öte yanda Kayseri'nin vadilerinde baharın renkleri tüm canlılığıyla kendini göstermeye başlar.

MART

Erciyes Kar Şenliği ve Erciyes Şiir Günleri

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından Erciyes Kış Turizm Merkezi'nde Mart'ın üçüncü haftası düzenlenir.

☎ +90 352 207 16 25

Nevruz Bayramı

Türklerin geleneksel bayramlarından olan ve bereket anlamı taşıyan Nevruz Bayramı, 21 Mart'ta kutlanır.

NİSAN

Mimar Sinan Kültür ve Sanat Haftası

Mimar Sinan'ın anıldığı etkinlikler, Nisan'ın ikinci haftasında, Ağırnas beldesi ve Kayseri şehir merkezinde bir hafta boyunca devam eder. Programlar, Kayseri Valiliği, Kayseri Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Erciyes Üniversitesi ve Ağırnas Belediyesiince organize edilir.
☎ +90 352 222 03 63

23 Nisan Çocuk Şenliği
Atatürk tarafından Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ilan edilen 23 Nisan, 1979 yılından bu yana "Uluslararası Çocuk Şenliği" olarak kutlanır.

MAYIS

Hidrellez Bayramı

Hidrellez, Kayseri merkezde Mayıs'ın ilk haftası çeşitli etkinliklerle kutlanır.

Erciyes Üniversitesi Bahar Şenliği

Erciyes Üniversitesi tarafından düzenlenmektedir. Şenlik kapsamında çeşitli konser, yarışma, gösteri ve doğa aktiviteleri gerçekleştirilir.

☎ +90 352 437 49 01

🌐 baharsenligi.erciyes.edu.tr

Gençlik ve Spor Bayramı
Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak için 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktığı

gün, Gençlik ve Spor Bayramı olarak kutlanır.

Tiyatro Festivali

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından Mayıs ayında Uluslararası Liselerarası Tiyatro Festivali düzenlenir.

☎ +90 352 207 16 25

Akkaşla Yoğurt Festivali

Yoğurt festivali, Akkaşla ilçesinde, Mayıs'ın son haftası veya Haziran'ın ilk haftası gerçekleştirilir. Akkaşla Belediyesi tarafından organize edilen festivalde çeşitli yarışmalar ve halk oyunları gösterileri düzenlenir.

☎ +90 352 595 51 66

Yaz

Kayseri'de yaz ayları, yaylaların ve festivallerin mevsimidir. Bir taraftan şelaleler, milli parklar ve yaylaların bulunduğu eşsiz doğal güzellikleri gezebilir, diğer taraftan coşkulu festivallere konuk olabilirsiniz.

HAZİRAN

Rafting Sezonunun Başlaması

Kayseri kış sporlarının yanında yaz sporlarında da farklı seçenekler sunar. Bunlardan biri olan rafting sporu, Yahyalı ilçesinden geçen Zamantı Nehri'nde

Mayıs ve Haziran aylarında başlar. ☎ +90 352 2223903

İncili Çavuş Kültür Ve Sanat Festivali

İncili Çavuş'un hatırasını yaşatmak amacıyla, Kayseri'nin Tomarza ilçesinin İncili Köyü'nde 19-22 Haziran günlerinde düzenlenir. Festival, Tomarza Kaymakamlığı tarafından organize edilir.

☎ +90 352 661 55 15

TEMMUZ

Süt Donduran Kampı
Erciyes dağının 2700 metre yüksekliğinde bulunan Süt Donduran Kampı'na tımanış 2-3-4 Temmuz günlerinde gerçekleştirilir. Hacılar Dağcılık Kulübü tarafından düzenlenen organizasyona tüm doğaseverlerin davetlidir.

☎ +90 352 442 24 46

🌐 www.hadak.org.tr

Yeşilhisar Kültür ve Kayısı Festivali

Bölgenin kayısısını ve kültürünü tanıtmak amacıyla başlatılan Yeşilhisar Kültür ve Kayısı Festivali, Yeşilhisar

Kaymakamlığı tarafından Temmuz ayı içerisinde düzenlenir.

☎ +90 352 651 30 01

Dadaloğlu Kültür Sanat Şenliği

Halk ozanı Dadaloğlu'nun anısına düzenlenen şenlikler, Tomarza'nın Dadaloğlu beldesinde Temmuz veya Ağustos aylarında Dadaloğlu Belediyesi tarafından düzenlenir.

☎ 0352) 664 30 22

AĞUSTOS

Yamaç Paraşütü Festivali ve Alıdağ Cup

Talas Belediyesi tarafından 1-7 Ağustos tarihleri arasında Talas'ta düzenlenir. Yerli yabancı profesyonel yamaç paraşütçülerin katıldığı bu etkinlikte mesafe yarışması yapılır.

☎ +90 352 437 00 55

Aşık Seyrani Kültür ve Sanat Şenlikleri

Develi ilçesinde Ağustos

ayında düzenlenen şenlikler Develi Kaymakamlığı tarafından organize edilir. Şenliklerde aşık atışmaları ve halkoyunları gösterileri yapılır.

☎ +90 352 621 60 13

Yamula Patlıcan Kültür Festivali

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kocasinan Kaymakamlığı ve Yemliha Belediyesi

tarafından Ağustos ayında Yemliha kasabasında düzenlenir.

☎ +90 352 222 08 98

Zafer Bayramı

Türk orlusunun 30 Ağustos 1922'de Kurtuluş Savaşı'nın en önemli aşamalarından biri olan Başkomutanlık Meydan Savaşı'nı kazanması Zafer Bayramı olarak kutlanır.

Sonbahar

Türkölere komu olan bağlar eski önemini kaybetse bile Kayseri'de bağ bozumu vakti anlamını yitirmemiştir. Bir üniversite ve sanayi şehri olan Kayseri'de farklı bir hareketlilik ve heyecan yaşanmaktadır.

EYLÜL

Üzüm Festivali

Bağcılığı yaşatmak ve gelecek nesillere taşınak amacıyla Eylül ayının ikinci cumartesi günü İncesu Belediyesi tarafından düzenlenir.

☎ +90 352 691 30 03

Bağbozumu ve Aşık Hasan'ı Anma Festivali

Erkilet Belediyesi tarafından Eylül ayının birinci veya

ikinci haftası düzenlenir.

☎ +90 352 222 08 98

EKİM

PASUMA Festivali

Kayseri mutfağının ürünleri olan pastırma, sucuk ve mantımın tanıtımı amacıyla yapılmaktadır. Kayseri Ticaret Odası tarafından organize edilen festival, 2-4 Ekim günlerinde yapılır.

☎ +90 352 222 45 28

🌐 www.pasumafestivali.com

Ahilik Kültür Haftası

Osmanlı Devleti döneminde, Anadolu'daki esnaf, sanatkar ve meslek sahiplerinin oluşturduğu kuruma Ahilik adı verilmekteydi. Bu kurum o dönemde bir sigorta ve sendika görevi görmekteydi.

Ahilik teşkilatının kuruluşu, Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile Kayseri Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği tarafından 8-12 Ekim günleri arasında Kayseri merkezde çeşitli etkinliklerle kutlanır.

☎ +90 352 222 03 63

Cumhuriyet Bayramı

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilan edildiği 29 Ekim 1923, tüm ülkede olduğu gibi resmi törenler ve çeşitli etkinliklerle kutlanır.

KASIM

Seyyid Burhaneddin'i Anma Günü

Kayseri merkezde Kasım ayının son haftası, Mevlana Celaleddin Rumi'nin hocası olan Seyyid Burhaneddin Hazretleri anılır.

☎ +90 352 231 32 87

Atatürk'ü Anma Günü Atatürk'ün hayata veda ettiği 10 Kasım 1938 günü, 09.05'te bir dakikalık saygı duruşu ile başlayan ve gün boyu devam eden çeşitli törenlerle anılır.

Dört Mevsim Kayseri

Kış

Her mevsim farklı bir renk ve farklı bir heyecan yaşatan Kayseri, kar yağışı ile birlikte kış sporu olanaklarını ve Erciyes'in doyumsuz manzarasını ziyaretçilerine sunar. Bu dönemde kayserinin mutfağı da mantısı ve sucuklu yumurtasıyla iştahları iyice açmıştır.

ARALIK

Atatürk'ün Kayseri'ye Gelişi

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün Kayseri'ye gelişi, Kayseri Valiliği, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Gençlik Spor İl Müdürlüğü tarafından Kayseri merkezde 19 Aralık'ta kutlanır.

☎ +90 352 222 89 75

Kış Turizm Sezonu Açılışı

Erciyes Kayak Merkezi'nin kar yağışına bağlı olarak sezon açılışı Aralık ayının üçüncü veya dördüncü haftasında denk gelir.

☎ +90 352 207 16 25

OCAK

Yeni Yıl Etkinlikleri

Yeni yıl, tüm dünyada olduğu gibi Kayseri'de de özellikle Erciyes dağında yer alan otellerde çeşitli etkinliklerle kutlanır.

ŞUBAT

Erciyes Kış Festivali

Üniversite öğrencilerinin katıldığı festival, Erciyes

dağının zirvesinde ve Erciyes dağ otellerinde gerçekleştirilir. Festival, Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilmekte, Erciyes

Üniversitesi başta olmak üzere Türkiye'nin ve dünyanın çeşitli üniversitelerinden öğrenciler katılmaktadır.

☎ +90 352 207 16 25

Dini Bayramlar

Dini bayramlar ve günler Hicri takvime göre belirlendiğinden her yıl periyodik olarak değişiklik göstermektedir. Dini bayramlarda akrabalar ziyaret edilir, hediyeler verilir ve ikramlar yapılır.

Ramazân Bayramı: Müslümanların önemli bayramlarından biridir. Oruç tutulan Hicri Ramazan ayından sonraki 3 günün ifade eder. Ramazan Bayramı'na "şeker bayramı" da denilmektedir.

Kurban Bayramı: Ramazan Bayramı'ndan 70 gün sonra gelir ve 4 gün sürer. Bu bayramda kurban kesilir ve etleri fakir insanlara dağıtılır.

KAYSERİ'NİN MERKEZİ

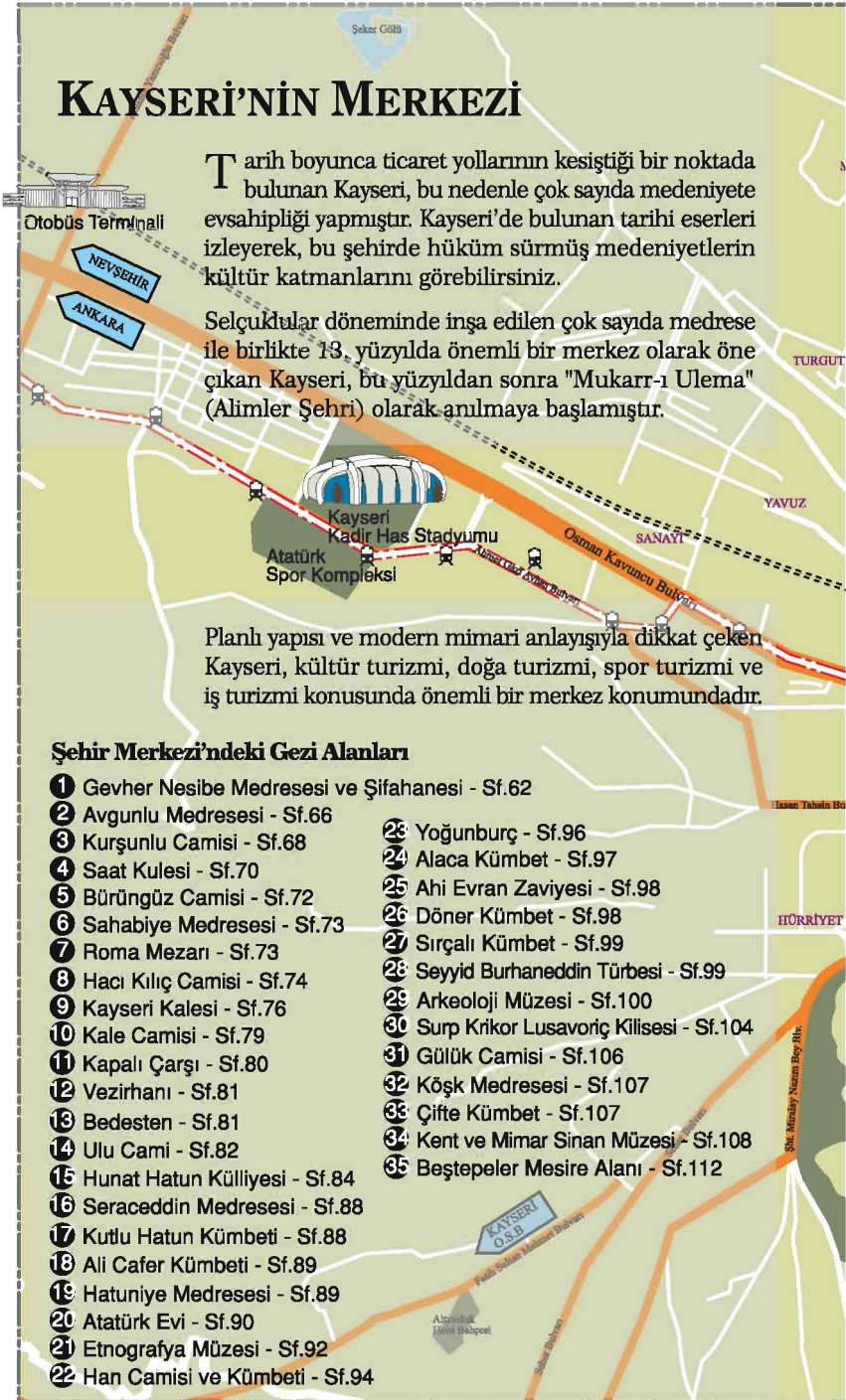
Tarih boyunca ticaret yollarının kesiştiği bir noktada bulunan Kayseri, bu nedenle çok sayıda medeniyete evsahipliği yapmıştır. Kayseri'de bulunan tarihi eserleri izleyerek, bu şehirde hüküm sürmüş medeniyetlerin kültür katmanlarını görebilirsiniz.

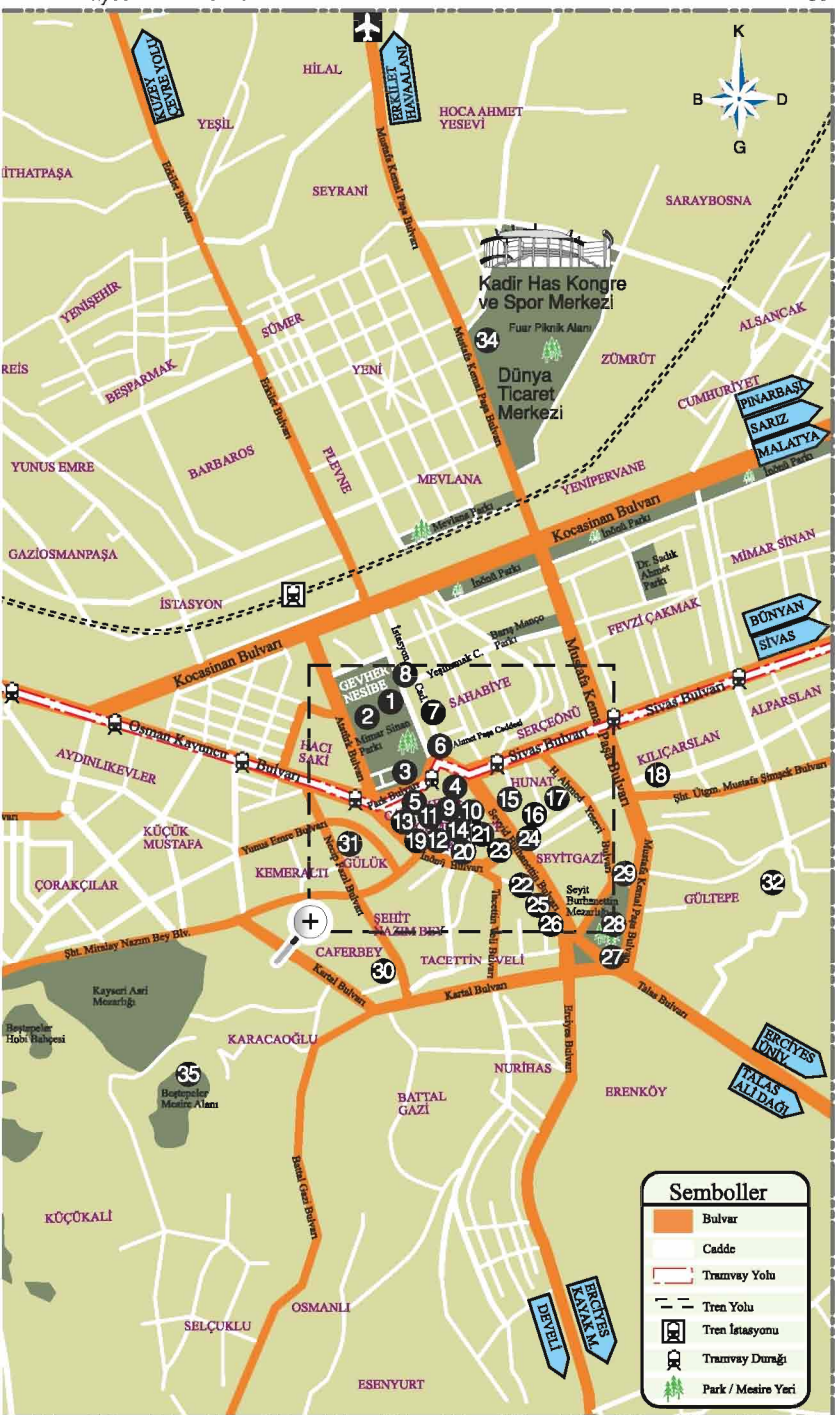
Selçuklular döneminde inşa edilen çok sayıda medrese ile birlikte 13. yüzyılda önemli bir merkez olarak öne çıkan Kayseri, bu yüzyıldan sonra "Mukarr-ı Ulema" (Alimler Şehri) olarak anılmaya başlamıştır.

Planlı yapısı ve modern mimari anlayışıyla dikkat çeken Kayseri, kültür turizmi, doğa turizmi, spor turizmi ve iş turizmi konusunda önemli bir merkez konumundadır.

Şehir Merkezi'ndeki Gezi Alanları

- 1 Gevher Nesibe Medresesi ve Şifhanesi - Sf.62
- 2 Avgunlu Medresesi - Sf.66
- 3 Kurşunlu Camisi - Sf.68
- 4 Saat Kulesi - Sf.70
- 5 Bürüngüz Camisi - Sf.72
- 6 Sahabiye Medresesi - Sf.73
- 7 Roma Mezarı - Sf.73
- 8 Hacı Kılıç Camisi - Sf.74
- 9 Kayseri Kalesi - Sf.76
- 10 Kale Camisi - Sf.79
- 11 Kapalı Çarşı - Sf.80
- 12 Vezirhanı - Sf.81
- 13 Bedesten - Sf.81
- 14 Ulu Cami - Sf.82
- 15 Hunat Hatun Külliyesi - Sf.84
- 16 Seraceddin Medresesi - Sf.88
- 17 Kutlu Hatun Kümbeti - Sf.88
- 18 Ali Cafer Kümbeti - Sf.89
- 19 Hatuniye Medresesi - Sf.89
- 20 Atatürk Evi - Sf.90
- 21 Etnografya Müzesi - Sf.92
- 22 Han Camisi ve Kümbeti - Sf.94
- 23 Yoğunburç - Sf.96
- 24 Alaca Kümbet - Sf.97
- 25 Ahi Evran Zaviyesi - Sf.98
- 26 Döner Kümbet - Sf.98
- 27 Sırçalı Kümbet - Sf.99
- 28 Seyyid Burhaneddin Türbesi - Sf.99
- 29 Arkeoloji Müzesi - Sf.100
- 30 Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi - Sf.104
- 31 Güllük Camisi - Sf.106
- 32 Köşk Medresesi - Sf.107
- 33 Çifte Kümbet - Sf.107
- 34 Kent ve Mimar Sinan Müzesi - Sf.108
- 35 Beştepeler Mesire Alanı - Sf.112

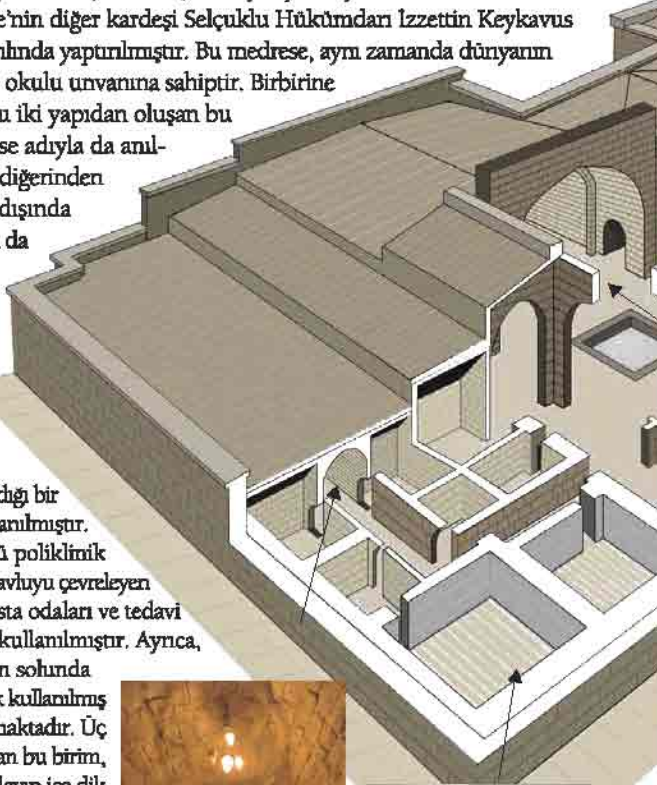

Gevher Nesibe Medresesi ve Şifahanesi ①

Tıp Medresesi ve Şifahane olarak iki bölümden oluşan bu yapı, Anadolu'daki ilk tıp merkezi olarak bilinmektedir. Şifahane, II. Kılıç Arslan'ın kızı Gevher Nesibe Hatun'un (sf. 14) vasiyeti üzerine, abisi I. Gıyâseddin Keyhüsrev tarafından 1205 yılında inşa edilmiştir. Gıyasiye adıyla da bilinen medrese ise Gevher Nesibe'nin diğer kardeşi Selçuklu Hüktümdarı İzzettin Keykavus tarafından 1213 yılında yaptırılmıştır. Bu medrese, aynı zamanda dünyanın ilk uygulamalı tıp okulu unvanına sahiptir. Birbirine bitişik, açık avlulu iki yapıdan oluşan bu eser, Çifte Medrese adıyla da anılmaktadır. Birinin diğerinden daha enli olması dışında görünürde iki yapı da tipik medrese şemasına sahiptir.

Şifahane:

Birbirine oranlı dört eyvanlı çevrelenmiş avlusu, döneminde hasta kontrollerinin yapıldığı bir merkez olarak kullanılmıştır. Eyvanlar, bugünkü poliklinik işlevine sahip iken, avluyu çevreleyen diğer mekanlar hasta odaları ve tedavi merkezleri olarak kullanılmıştır. Ayrıca, ana eyvanın hemen yanında ameliyathane olarak kullanılmış bir birim de yer almaktadır. Üç ayrı odaktan oluşan bu birim, güneş ışınlarını toplayıp içe dik olarak yansıtan tepe penceresiyle aydınlanmaktadır.

Akl ve ruh sağlığı bozulanlar için su ve müzik sesiyle tedavi yönteminin uygulandığı 18 odaktan oluşan şifahane bölümü.

Akl hastalarının periyodik olarak yıkanıldığı hamam bölümü.

Gerekli Notlar

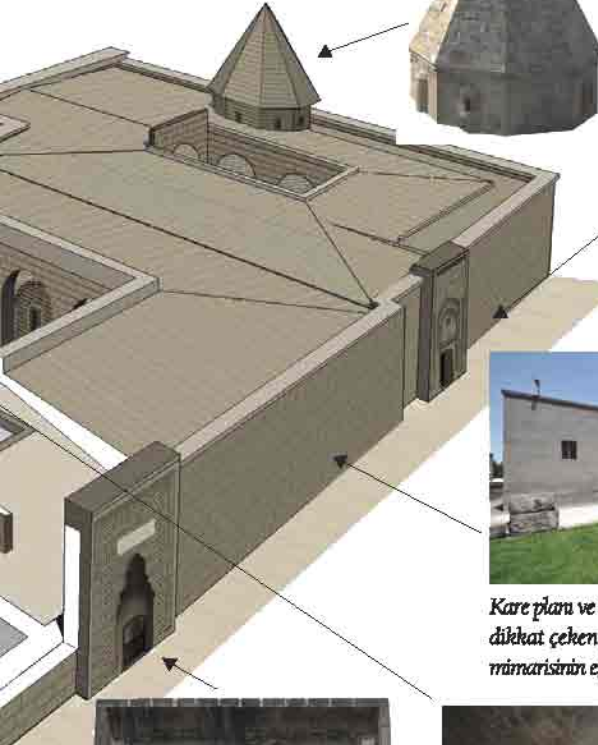
Merkez Kocasinan ilçesi, Gevher Nesibe Mahallesi'nde Mimar Sinan Parkı içinde yer alır.

● Müze yapım çalışmaları devam ettiğinden geçici olarak kapatılmıştır. Detaylı bilgi Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nden alınabilir. ☎ +90 352 222 66 40

🚏 Belediye otobüsü ve tramvay çalışır. 📍 📞 📧 📺

Kümbet: Medrese bölümüne inşa edilen ve Gevher Nesibe'nin kabrının yer aldığı tahmin edilen kümbet.

Medrese Taç Kapısı

Kare planı ve taç kapıdaki kabarmalarıyla dikehat çeken yapı, klasik Selçuklu mimarisinin eşsiz bir örneği sunmaktadır.

Şifahane Taç Kapısı: Selçuklu taş işçiliğinin mühtesem bir örneğini sunar. İki binadan meydana gelen iki kapılı yapıdan yalnız şifahanenin portalı üzerinde bulunan kitabe günümüze kadar gelebilmiştir.

Şifahane Avlusu: Gerek şifahane gerekse medrese bir açık avlu etrafında düzenlenen dört eyvanlı şemaya uygun olarak inşa edilmiştir.

Mutlaka Görün

- ◆ Hasta odaları
- ◆ Şifahane Taç Kapısı
- ◆ Türbe

Gevher Nesibe Medresesi ve Şifahanesi'ni geziyoruz

Bimarhane: Şifahane kısmını özgün kılan başka bir özellik ise, ana eyvanın solundaki hasta odalarının arkasında konumlanmış bimarhane kısmıdır. Bu birim, akıl hastalıklarının tedavisi için kullanılmıştır. 18 odacıktan oluşan kısım özgünleştiren, duvarların arasından geçen akustik ses kanallarıdır. Bu kanallarla odacıkların içindeki hastalara su ve müzik sesi eşliğinde, telkinler yapılarak tedavi edilmeye çalışıldığı tarihsel kaynaklardan öğrenilmektedir. Medrese dış ölçüleri 41x32.5 metre, dikdörtgen biçiminde bir yapıdır.

Medrese: Şifahane kısmının bitişiğinde yer alan, içinde Gevher Nesibe Sultan'ın türbesinin de bulunduğu Gıyasiye kısmı, tıp eğitimi amacıyla inşa edilmiştir. Şifahane kısmının plan tipinin özelliklerine sahip olan bu

medresede, eyvanlar eğitim verilen birimler olarak kullanılmıştır. Ana eyvanın hemen sağında yer alan ve büyüklüğü yaklaşık ana eyvan kadar olan toplantı salonu ya da kışık ders-hane olarak kullanılan birimde, sesin düzgün yansımaları sağlayan ağzı deri kaplı akustik küpler bulunmaktadır. Aynı zamanda bu küpler, tonoz ile duvarın arasına konumlandırılmış olmalarından dolayı, geniş açıklık geçen tonozun yükünün dengeli

iletmesini sağlamakta ve statik olarak yük aktarımına yardımcı olmaktadır.

Medreseyi özgün kılan başka özellik de buranın, dünyadaki ilk merkezi ısıtma sistemine sahip oluşudur. Bu sistem, XIII. yüzyılda sadece kapalı birimlerin ısıtılmasını amaçlamakla kalmamış, eyvanların ısıtma muhafaza etmek amacıyla da bugün hava perdesi olarak tanımladığımız sistemi oluşturmuştur.

Şifahane'de avlu etrafında yer alan revak sistemi

Şifahane taç kapısında bulunan kitabede şöyle yazar: "Kılıçarslan'ın oğlu, dinin ve dünyanın koruyucusu, Büyük Sultan Keyhusrev zamanında -zamanı devamlı olsun- Kılıçarslan'ın kızı din ve dünya masumu, Melike Gevher Nesibe'nin -Allah ondan razı olsun- vasiyeti olarak altı yüz iki yılında bu maristan yaptırıldı."

Türbe: Medrese kısmında yer alan türbe, sandukasının yer aldığı alt kısım ve köşk mescitten oluşan üst bölümden oluşmaktadır. Sanduka bölümü, mekansal organizasyonu ile kubleye bir koridor oluşturacak şekilde konumlandırılmıştır. Köşk mescit ve türbenin bütünüdür. Örtün külah ise, ilk bakışta düzgün bir sekizgen olarak algılanmasına rağmen, iç içe geçmiş iki ayrı çokgenin birleşmesinden oluşmuş bir sekizgendir. Köşk mescit ve sanduka kısımlarına ait girişler, Giyahiye Kısmı'nın avlusuna açılmakta ve medrese içindeki yaşam ile bütünleşmektedir.

Tıp Tarihi ve Vakıf Eserleri Müzesi
Bir süre Erciyes Üniversitesi'ne bağlı Tıp Tarihi Müzesi olarak kullanılan Gevher Nesibe Medresesi ve Şifahanesi'nde restorasyon ve müze yapım çalışmaları devam etmektedir. Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalar 2011 yılı içerisinde tamamlanarak yapının, Tıp Tarihi ve Vakıf Eserleri Müzesi adıyla yeniden hizmete açılması planlanmaktadır.

Müzenin bölümleri: Tıbbı-ı Nebevi, Gevher Nesibe Eyvanı, Atatürk ve Askeri Hekimleri, Gevher Nesibe Sultan Mescidi ve Sandukası, Kışık Dersane, İbn-i Sina Eyvanı, Yazlık

Dersane, Kütüphane, Selçuklu Kıyafetleri, Eski Türk Hekimleri, Sertababet, Eczane, Adli Tıp Tarihi, Dişçilik Tarihi, Hasta Odası, Hemşirelik Tarihi, Gevher Nesibe Tıp Tarihi Hekimleri, Kayseri ve Cıvanı Şifalı Sular, Son Asır Türk Hekimleri, Eczacılık Tarihi ve Haç Hazırlama, Akşam Nekahat Eyvanı, Hasta Muayene Yeri, Ameliyathane ve Cerrahi Aletler, Türk Tıbbında Gelişim, Tıp tarihi Araştırma Enstitüsü, Sabah Nekahat Eyvanı ve Akıl Hastanesi Ruh Hastalıkları Psikiyatri Koğuşları.

